

Ung i Agder 2016 – evaluering av prosessen

Skrevet av Rosanne Kristiansen, KoRus-Sør, mars 2017

Innhold

Innledning.....	3
Seminar/konferanser i forbindelse med «Ung i Agder 2016»	3
Arbeid i den enkelte kommune.....	5
Selve gjennomføringen	7
Oppfølging av undersøkelsen i kommunen.....	8
Sammenligningsgrunnlag	10
Nytteverdi av å gjennomføre fylkesundersøkelse.....	11
Fylkesrapporten.....	12
Ungdata sin plass i kommunen	13
Ungdomstiltak	15
Ungdomsmedvirkning	16
Samarbeid med den sentrale arbeidsgruppen.....	17
Oppsummering og videre arbeid med Ungdata i Agder	20

Innledning

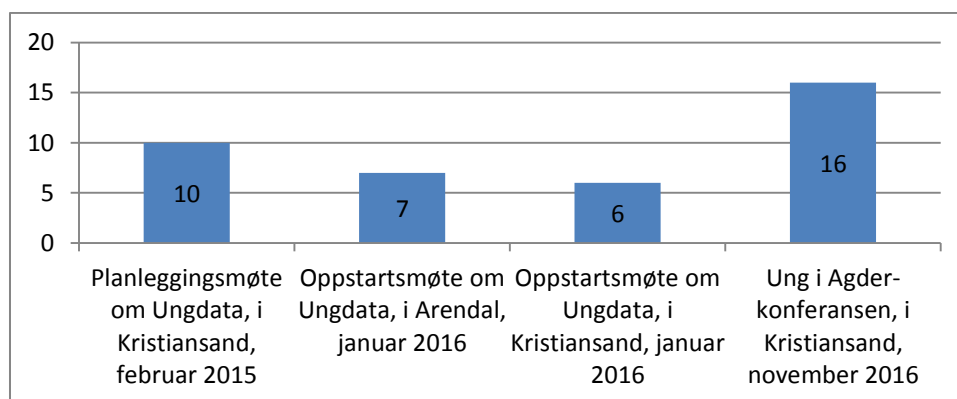
I 2016 gjennomførte kommunene og de videregående skolene i Agder en Ungdata-fylkesundersøkelse. Alle de 30 kommunene i Agder deltok, samt alle de videregående skolene. Fylkesundersøkelsen var et samarbeid mellom Kompetansesenter rus – region sør (KoRus-Sør), fylkeskommunene i Aust- og Vest-Agder, Universitetet i Agder (UiA), samt kommunene i Agder. I tillegg bidro også Fylkesmannen i Agder, samt Aust-Agder elev- og lærlingråd inn i konferansen som ble arrangert i etterkant av gjennomføringen.

I januar/februar 2017 sendte KoRus-Sør ut en evaluering til koordinatorene i de 30 kommunene, for å hente erfaringer fra hvordan de opplevde fylkesundersøkelsen. 18 koordinatører svarte på undersøkelsen. Noen koordinatører hadde ansvar for flere kommuner, og noen koordinatører har sluttet i sin stilling. Dette kan kanskje i noen grad forklare at svarprosenten ble såpass lav (60 %). Men vi tror vi har fått inn tilstrekkelig med tilbakemeldinger til å lage en oppsummering som gir et riktig inntrykk av hvordan koordinatorene opplevde gjennomføringen av «Ung i Agder 2016». Under følger en gjennomgang av evalueringen.

Seminar/konferanser i forbindelse med «Ung i Agder 2016»

Den sentrale arbeidsgruppa for Ung i Agder 2016, bestående av fylkeskommunene i Aust- og Vest-Agder, UiA, representanter fra kommunene og KoRus-Sør, planla og arrangerte ulike samlinger i forbindelse med Ungdata-gjennomføringen.

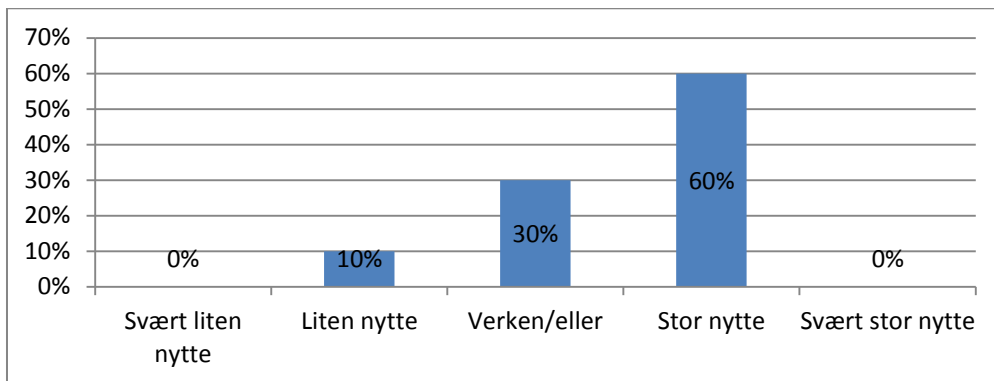
Av de 18 som har svart på evalueringen, var det 10 som deltok på det første planleggingsmøtet om Ung i Agder 2016, som fant sted ca. ett år før gjennomføring av Ungdata-undersøkelsen. 13 av respondentene deltok på de to oppstartsmøtene vi arrangerte ca. en måned før gjennomføring. 16 deltok på konferansen som ble arrangert ca. 8 måneder etter gjennomføringen av Ungdata (se figur 1).

Figur 1. Hvilke av følgende samlinger deltok du på i forbindelse med «Ung i Agder 2016»?

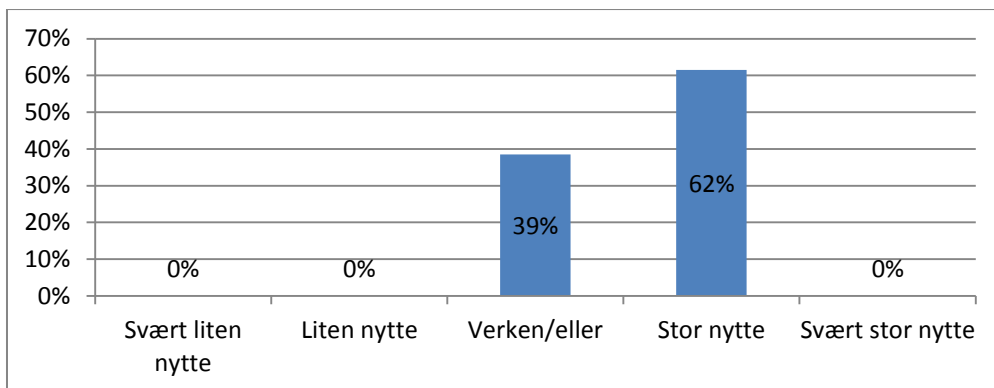
De 10 som svarte at de hadde vært på planleggingsmøtet som fant sted ca. ett år før undersøkelsen ble gjennomført, ble spurt om hvor stor nytte de hadde av samlingen. Målet med denne samlingen

var å orientere kommunene om undersøkelsen, samt motivere dem til å bli med. Det var ingen som hadde «svært stor» nytte av denne samlingen, men 60 % svarte at de hadde stor nytte, 30 % hadde verken stor eller liten nytte og 10 % hadde liten nytte.

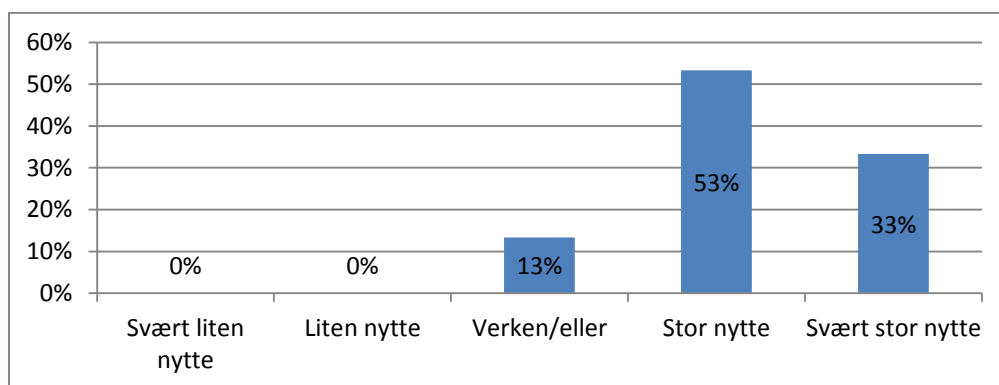
Figur 2. Hvor stor nytte hadde du av planleggingsmøtet i 2015?

På samme måte ble de 13 som deltok på oppstartsmøtene som fant sted ca. en måned før undersøkelsen ble gjennomført, spurt om i hvilken grad de fant denne samlingen nyttig. Heller ikke her er det noen som fant samlingen svært nyttig, men 62 % sier de hadde «stor nytte» av samlingen, og 39 % svarer at de verken hadde stor eller liten nytte av samlingen.

Figur 3. Hvor stor nytte hadde du av oppstartsmøtet i januar 2016?

Den 2. og 3. november ble det arrangert en 2-dagers konferanse med 300 deltakere. De 16 koordinatorene som deltok på denne konferansen, ble spurt om hvor stor nytte de hadde av denne konferansen. 33 % fant denne konferansen svært nyttig, og 53 % hadde stor nytte av denne konferansen. Mens 13 % svarte «verken/eller».

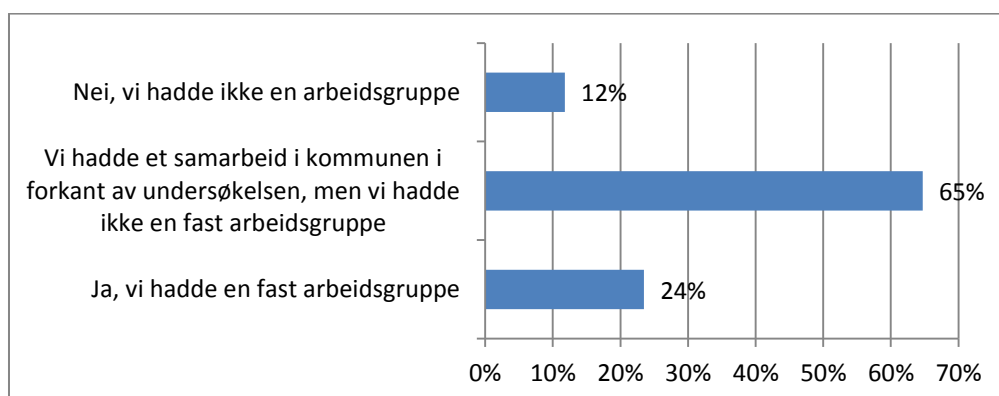
Figur 4. Hvor stor nytte hadde du av konferansen i november 2016?

Koordinatorerne ble i et åpent spørsmål spurt om de hadde noen tilbakemeldinger på det som har vært av samlinger/konferanser i forbindelse med Ung i Agder. 5 stykker svarte på dette spørsmålet.

- «Det hadde vært nyttig for kommunene å få mer analyser av hva som ligger bak tallene».
- «Det har vært bra».
- «Infoen i forkant var litt rotete. Det kom ikke fram tydelig hva som var tilleggsmoduler som måtte bestilles separat og hva som var "standard" innhold. Dette er viktig at kommer tydelig fram i neste runde».
- «Proft, det som leveres, høy kvalitet».
- «Ungdommene som var med fra vår kommune synes noe av programmet var litt vanskelig å forstå. Eks fremlegg fra Listerregion. De likte best dag to».

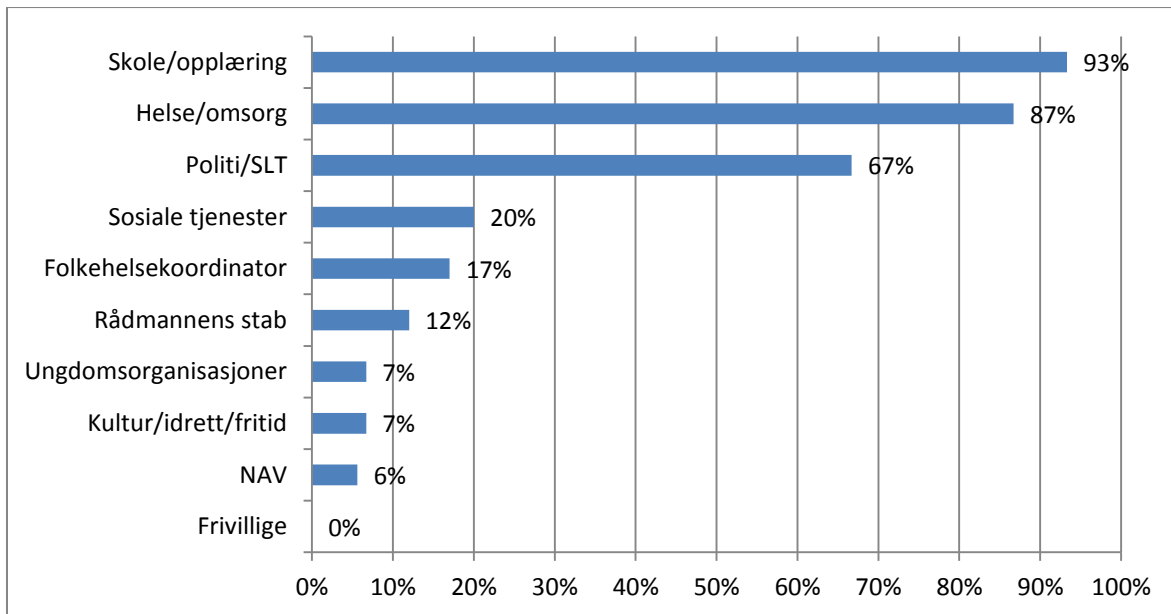
Arbeid i den enkelte kommune

Vi spurte koordinatorene om de hadde et tverrfaglig samarbeid om Ungdata i kommunen før gjennomføring av undersøkelsen. 24 % svarte at de hadde en fast arbeidsgruppe. 65 % svarte at de hadde et samarbeid i kommunen i forkant av undersøkelsen, men ikke en fast arbeidsgruppe. 12 % svarte at de ikke har hatt en arbeidsgruppe i forkant av undersøkelsen.

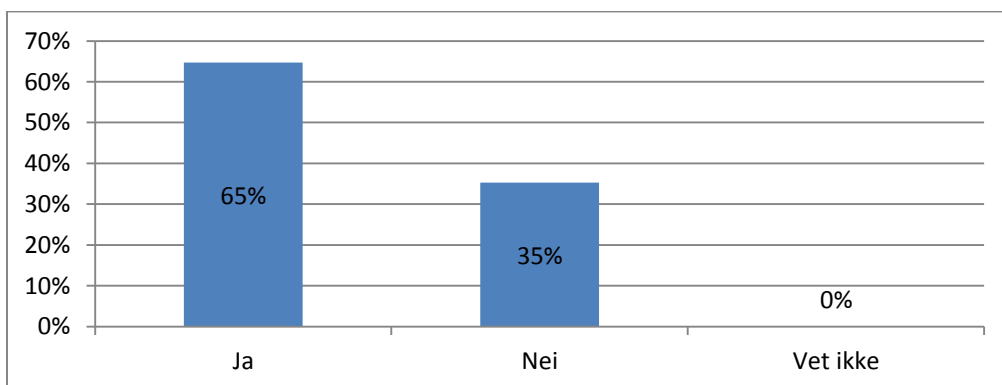
Figur 5. Hadde dere en arbeidsgruppe i kommunen som jobbet med Ungdata i forkant av undersøkelsen?

Vi spurte også om hvilke tjenesteområder som deltok i planleggingen av undersøkelsen. Her ser vi at skole/opplæring og helse/omsorg er mest involvert, etterfulgt av politi/SLT.

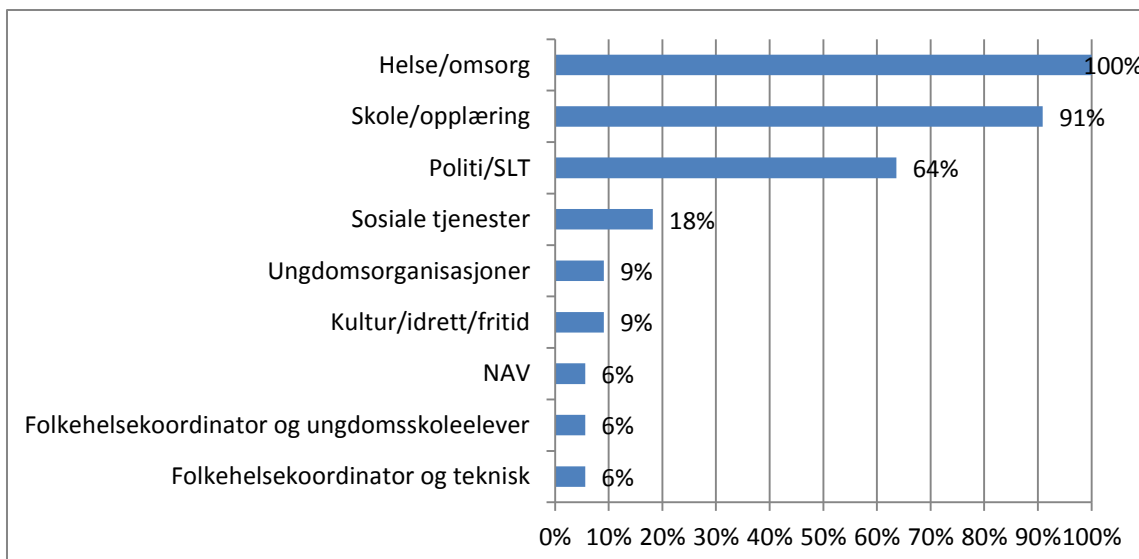
Figur 6. Hvilke tjenesteområder deltok i planleggingen av undersøkelsen?

Det ble også spurt om den enkelte kommune hadde en arbeidsgruppe som jobbet med Ungdata i etterkant av undersøkelsen. 65 % har hatt dette.

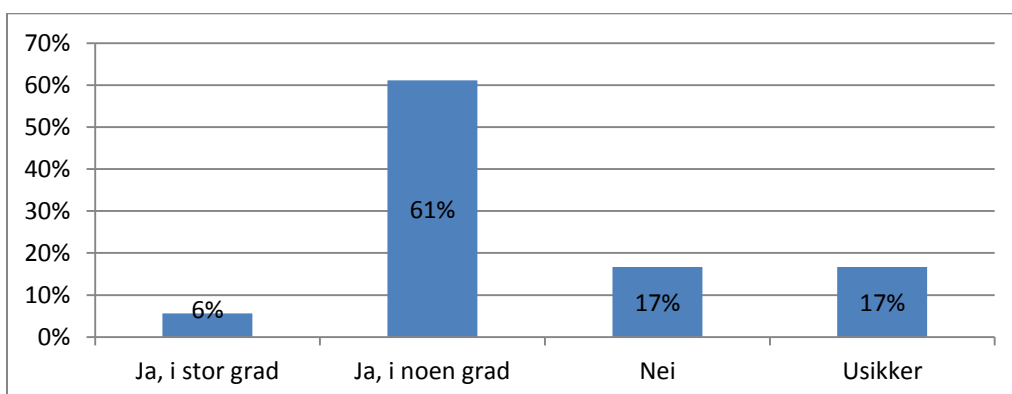
Figur 7. Har kommunen hatt en arbeidsgruppe i kommunen som har jobbet med Ungdata i etterkant av undersøkelsen?

Vi spurte om hvilke tjenesteområder som deltok i denne arbeidsgruppa. Også her er det flest fra helse/omsorg, etterfulgt av skole/opplæring og politi/SLT.

Figur 8. Hvilke tjenesteområder deltok i denne arbeidsgruppa som jobbet med funnene i etterkant?

Vi har også spurt om koordinatorene tror Ungdata-undersøkelsen har bidratt til mer samarbeid på tvers av ulike sektorer/tjenesteområder/etater i kommunen. 67 % mener den har det i stor eller noen grad.

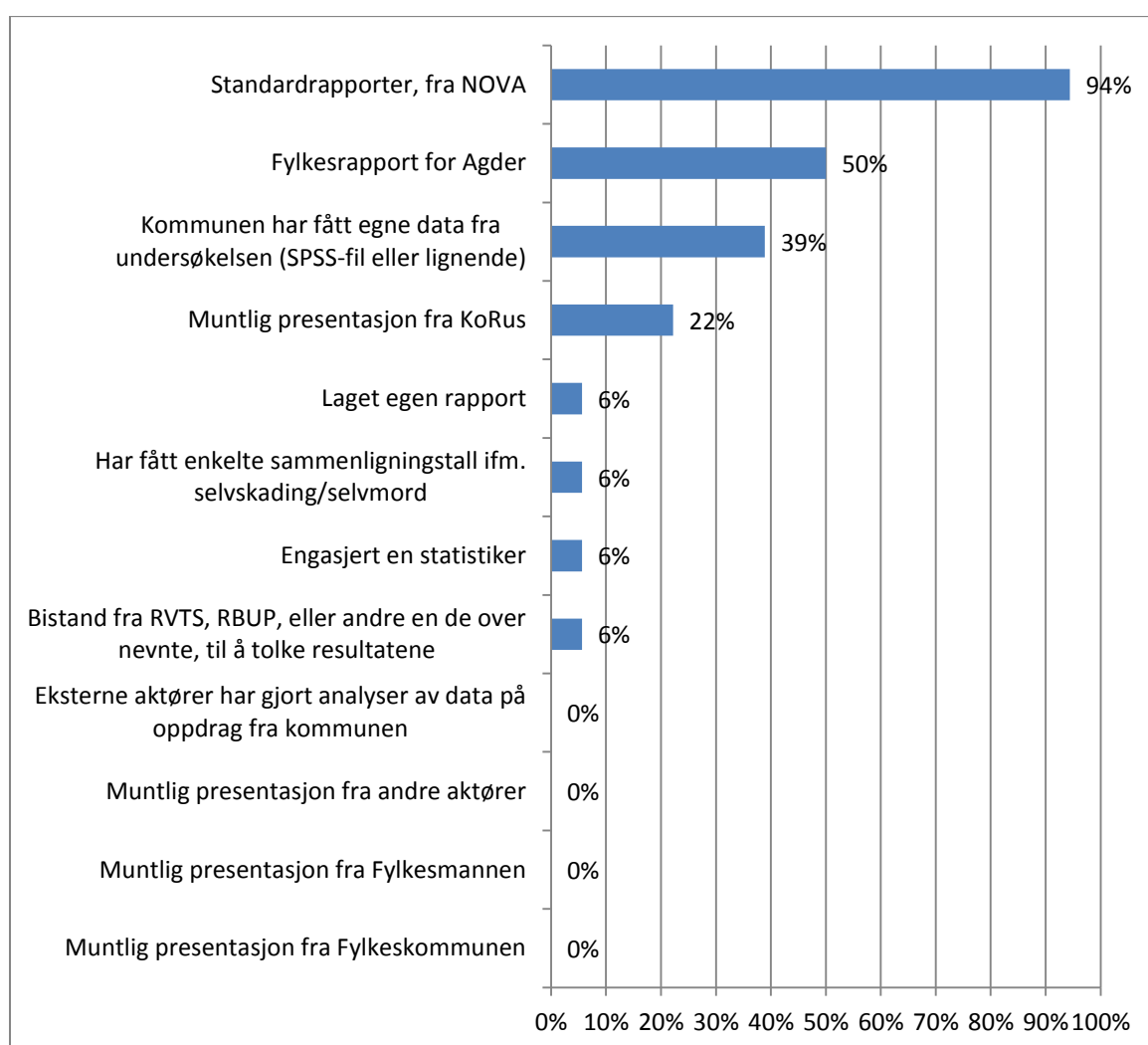
Figur 9. Har Ungdata-undersøkelsen bidratt til mer samarbeid på tvers av ulike sektorer/tjenesteområder/etater i kommunen?

Selve gjennomføringen

Vi spurte, i et åpent spørsmål, hvordan gjennomføringen av selve undersøkelsen gikk i den enkelte kommune. 16 av koordinatorene svarte på dette. Av disse svarte omtrent samtlige at gjennomføringen gikk greit. En koordinator kommenterte at mange ungdommer opplevde at det ble for mange spørsmål, og at dette kanskje gikk ut over kvaliteten på svarene. Et par kommenterte at de var tryggere på gjennomføringen denne gangen, siden de har gjennomført tidligere. En koordinator kommenterte at det var et tidkrevende arbeid.

Oppfølging av undersøkelsen i kommunen

Koordinatorerne ble også spurt om på hvilken måte kommunene har fått resultatene fra egen kommune. Det ble spurt om dette i januar, og jobben med å spre resultatene pågår fremdeles, så denne grafen kunne sett annerledes ut om koordinatorene ble spurt nå eller på et seinere tidspunkt. I tillegg inviteres alle kommunene i Agder til en fagdag om selvskading som en oppfølging av Ungdata-undersøkelsen våren 2017. Det overrasker litt at kun 50 % svarer at de har fått fylkesrapport for Agder, siden denne ble delt ut til alle på konferansen og det også ble sendt ut lenke til denne i etterkant. Her kan det være litt misforståelser når det gjelder hva dette er, siden alle respondentene svarer på spørsmål om nytteverdien av fylkesrapporten på et senere spørsmål. På samme måte skulle alle ha fått standardrapporter fra NOVA, mens det er noen få som svarer at de ikke har fått disse.

Figur 10. Har kommunen fått resultater fra undersøkelsen på noen av de følgende måtene?

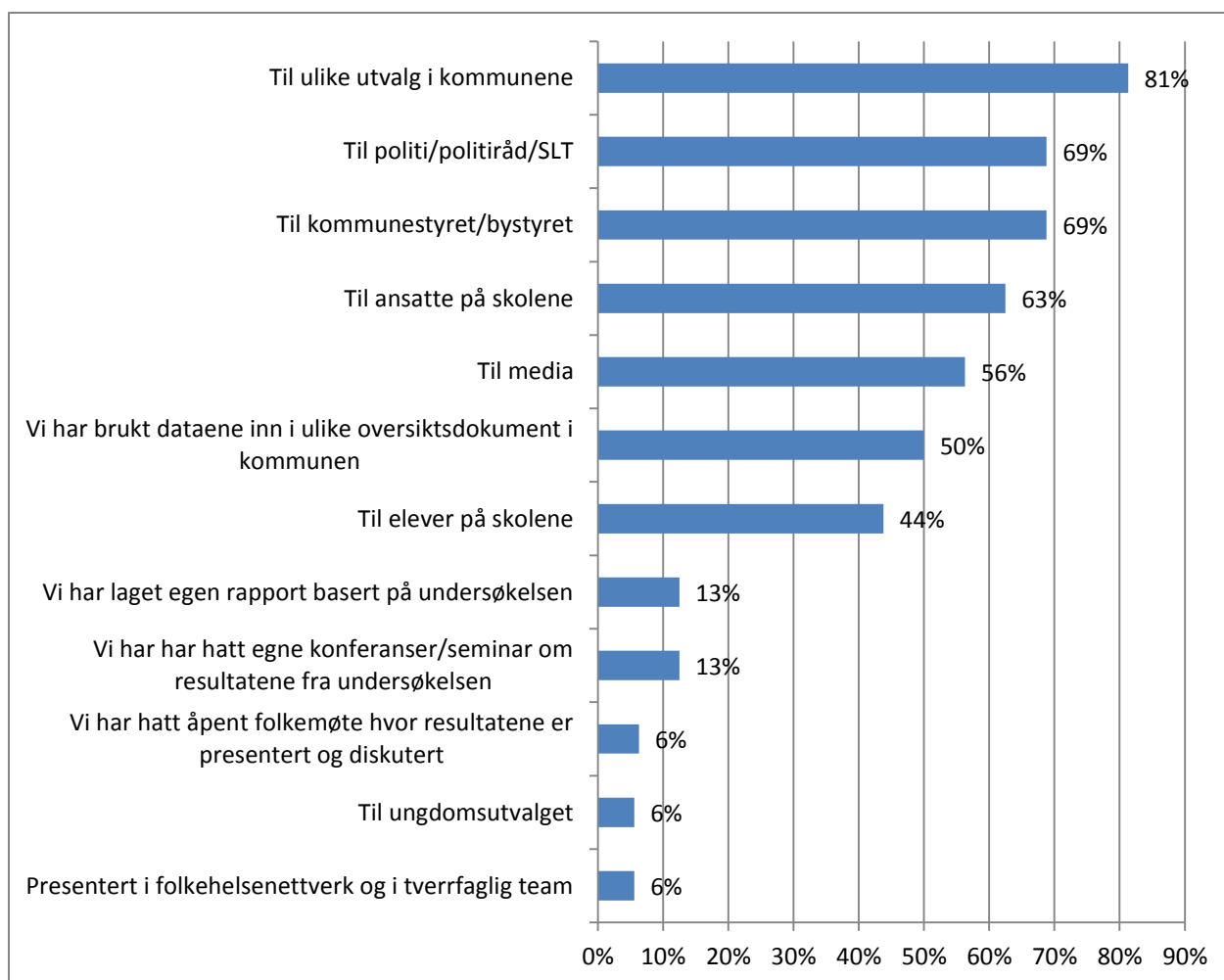

I et åpent spørsmål spør vi: «Hvis dere kunne få resultatene formidlet på en annen måte fra sentralt hold (KoRus, NOVA, Fylkeskommunen) hvordan, og i hvilket format, ville dere helst få resultatene fra Ungdata-undersøkelsene?»

13 av koordinatorene har svart på dette spørsmålet. Det som går igjen er et ønske om å få en større forståelse av hva tallene betyr. Vi ser også at noe av det etterarbeidet KoRus m.fl. kan bistå med, ikke har nådd fram til koordinatorene. Blant annet kommer fremdeles KoRus ut til kommunene for å presentere resultatene dersom det er ønske om det. Det ble sagt høyt på konferansen, og er forsøkt formidlet, men er tydeligvis ikke nådd ut til alle.

- «Analysert tallene i større grad. (Hva ligger bak og hvilke årsakssammenhenger ser en?). Muntlig og skriftlig».
- «Brekke stoffet ned å gjøre det håndfast».
- «Det hadde vært ønskelig med resultat for videregående skole fordelt på avdelinger, slik at vi fikk resultat for den avdelingen som er i vår kommune. Resultatet vi har nå kan ikke sammenlignes med VGS resultat for 2012 og 2014. Videre er det lite hensiktsmessig med et resultat som sier noe om VGS for regionen».
- «Excel format. Eventuell en egen rapport, analyse om kommunen og de interne forskjeller».
- «I 2014 kom repr. fra Korus og orienterte om resultatet av ungdataundersøkelsen i Kommunestyret. Skulle gjerne hatt Korus hit for å informere om 2016 undersøkelsen også».
- «Mer kobling av data, eksempelvis at lav sosioøkonomisk status ikke gir høyere forekomst av psykiske symptomer hvis de har en god relasjon til foreldre eller skole».
- «Mest mulig ferdig analysert og sammenlignet med andre kommuner».
- «PP-presentasjonene er greie, men det kunne være ønskelig med hjelp til å krysse tall som en måtte ha behov for».
- «Tidligere har vi fått en oppsummering av resultatene, med tolkning».
- «Vi hadde ønsket en egen presentasjon for vår kommune (ledelse politisk og administrativt) fra fagfolk i KoRus. Vi fikk dette i 2014, og har savnet det. Nå presenterer vi dataene etter beste evne, men med manglende kunnskap om statistikk er det lett å trå feil».

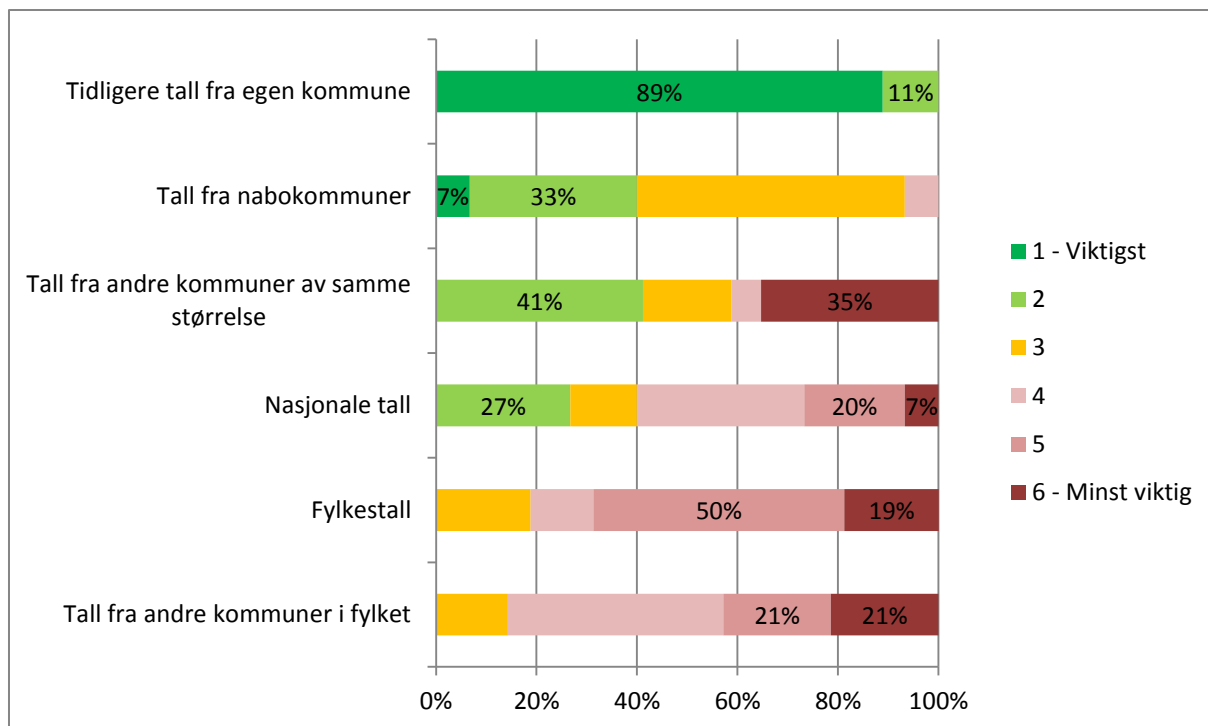
89 % av koordinatorene sier at de selv har formidlet resultatene internt i kommunen. De har formidlet det på ulike måter (se figur 11).

Figur 11. Til hvem og/eller på hvilken måte har kommunen formidlet resultatene?

Sammenligningsgrunnlag

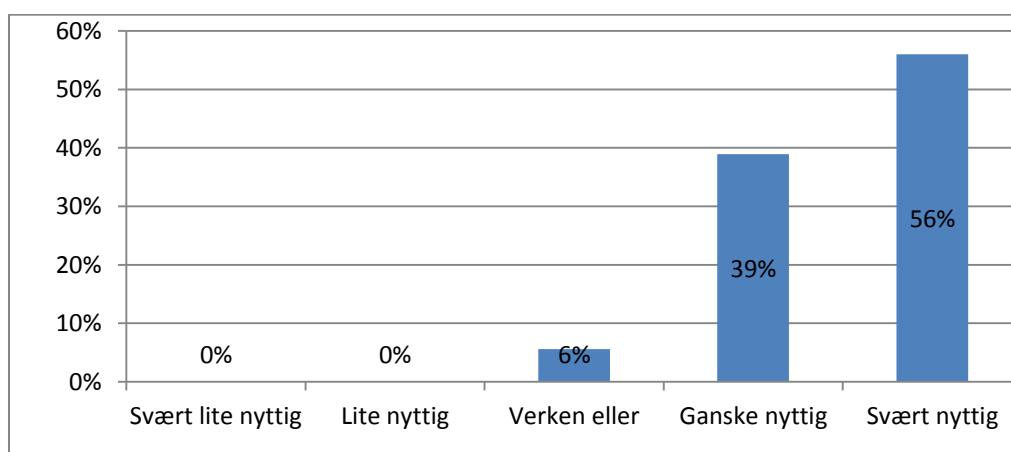
Vi har også spurt hvilke tall den enkelte koordinator mener det er viktigst å kunne sammenligne Ungdata-tall fra egen kommune med. Her ser vi at de aller fleste mener, naturlig nok, mener dette er tidligere tall fra egen kommune. Dette etterfølges av tall fra nabokommuner. Når det gjelder tall fra andre kommuner av samme størrelse, er det veldig delt mellom koordinatorene, hvor 41 % mener dette er nest viktigst, mens 35 % mener dette er minst viktig.

Figur 12. Hvilke tall er det - etter din mening - viktigst å kunne sammenligne Ungdata-tall fra egen kommune med?

Nytteverdi av å gjennomføre fylkesundersøkelse

Vi stilte spørsmålet "Hvor nyttig tenker du det var for din kommune at Agder gjennomførte Ungdata koordinert for alle kommunene, inkludert de videregående skolene, som en fylkesundersøkelse?". 56 % opplevde dette som svært nyttig, og 39 % som ganske nyttig.

Figur 13. Hvor nyttig tenker du det var for din kommune at Agder gjennomførte Ungdata koordinert for alle kommunene, inkludert de videregående skolene, som en fylkesundersøkelse?

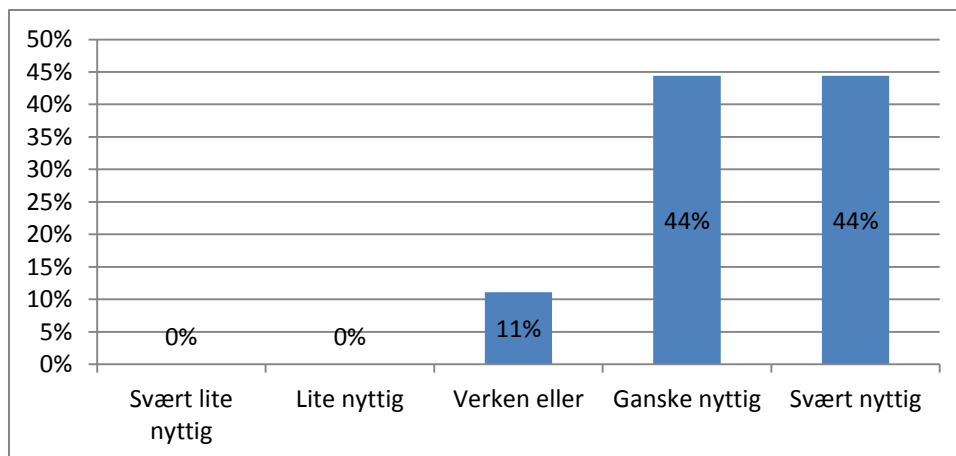
Vi ba også om kommentarer på hvorfor dette opplevdes som nyttig/unyttig for kommunene. 9 koordinatører svarte på dette spørsmålet. Det som ble trukket fram som positivt var at

undersøkelsen fikk større tyngde og ble ansett som viktigere når hele fylket er med. Det gir også et bredt sammenligningsgrunnlag. Det som ble trukket fram som negativt var at ikke alle trinnene på videregående skole var med.

- «Får større tyngde når det skal vises til politikere og kommuneledelse. Sammenligningsgrunnlaget».
- «I tillegg til muligheten for sammenligning, blir undersøkelsen betraktet som større og viktigere».
- «Nyttig fordi resultat for kommunen kan sammenlignes med alle kommuner i Aust- Agder. Resultat for videregående anses som lite nyttig, med bakgrunn i årets gjennomføring. Ungdata er gjennomført i 2012 og 2014 der vi har fått ut resultater for den videregående skolen som er lokalisert i kommunen, samt at ungdommene har krysset av for om de bor i kommunen».
- «Det å se utfordringsbildet for kommunen og sammenligne med regionen kan være grunnlag for felles satsing og gi synergi effekter. Flere ressurser når vi kommer sammen gir bedre resultater».
- «Sterkt datamateriale på regionsnivå og mulighet for sammenligning mellom kommuner».
- «Videregående kunne vært delt på hjemkommune, pga. mange elever på tvers i regionen».
- «Viktig å kunne sammenlikne seg med de rundt på samme tidspunkt + viktig å få med data fra videregående (men skulle gjerne hatt alle tre årstrinn)».
- «Viktig å se helheten, se egen kommunes tall i en større sammenheng, kunne sammenligne med andre tilsvarende kommuner og nabokommuner og se utviklingen fra 8. klasse til videregående. Minus at undersøkelsen ikke ble gjennomført i 2. og 3. trinn vgs. Skulle gjerne også kunne tatt ut kommunevise tall fra videregående skoler - spesielt interessant for de kommunene som ikke har egen VGS».
- «Ønsker at hele videregående er med, særlig i små kommuner».

Fylkesrapporten

Selv om kun halvparten av koordinatorene sa at de hadde mottatt fylkesrapporten, så har alle svart på spørsmålet om nytteverdien av denne. Her svarer 44 % at de synes den er svært nyttig, og 44 % svarer at den er ganske nyttig. 11 % svarer «verken/eller».

Figur 14. Hvor nyttig synes du rapporten «Ung i Agder 2016» er?

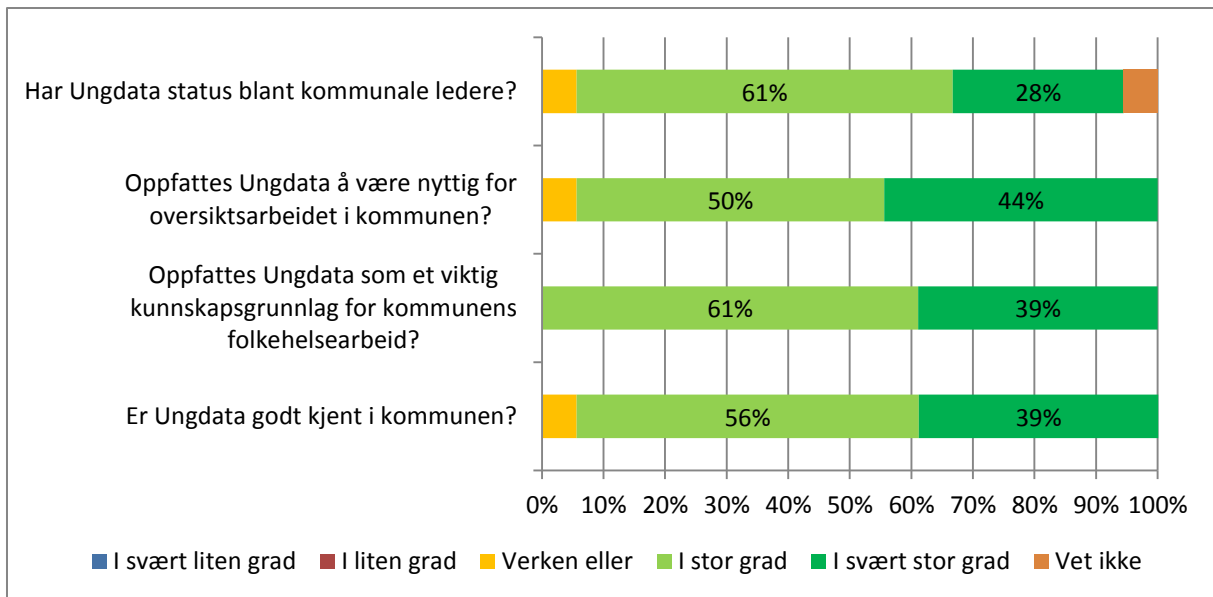
Vi spurte også om koordinatorene hadde noen kommentarer til fylkesrapporten: «Har du noen kommentarer til rapporten? Hva oppleves som nyttig - hva kunne vært gjort annerledes for å øke nytteverdien?»

7 av koordinatorene svarte på dette. Det som framheves som positivt er presentasjon av nøkkeltall, sammen med en skriftlig utredning. Men det som etterlyses er flere analyser, og ønsker om rapporter ned på regionalt/kommunalt nivå.

- «Bra med gjennomgang av nøkkeltall for alle kommunene, samt bra med temabaserte artikler».
- «Den interne jobbingen i hver kommune er viktigst. Rapporten fungerer som en veileder, eller en start for egen jobbing. En må selv finne ut av egne utfordringer, og stille spørsmål om det som presenteres i rapporten er gjeldene også for oss?»
- «Fint å kunne lese rapporter, samtidig som det er tall og statistikker».
- «Hadde hatt større nytteverdi dersom en hadde mulighet til å krysse noen av kommunens egne tall».
- «Hadde vært nyttig med egne rapporter for vår region. Begge Agderfylkene i samme rapport blir litt for omfattende og fjernt».
- «Mer koblede data».
- «Nytteverdien ville økt hvis det i større grad ble gjort en analyse av tallene, hvor en så mer på forskning knyttet til de ulike resultatene (f.eks. skilnader på små og store kommuner/skoler, sammenhenger mellom de ulike resultatene, osv.)».

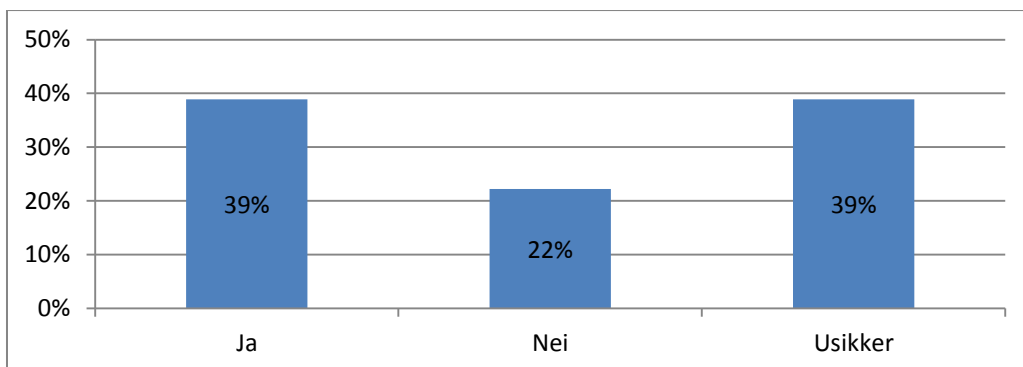
Ungdata sin plass i kommunen

Vi spurte koordinatorene om hvordan kjennskapen til Ungdata var i den enkelte kommune. Her ser vi at 95 % mener at Ungdata i stor eller i svært stor grad er kjent i kommunen. 100 % mener at Ungdata i stor eller i svært stor grad oppfattes som et viktig kunnskapsgrunnlag for kommunens folkehelsearbeid. 94 % mener at Ungdata i stor eller i svært stor grad oppfattes som å være nyttig for oversiktsarbeidet i kommunen. 89 % mener at Ungdata har status blant kommunale ledere.

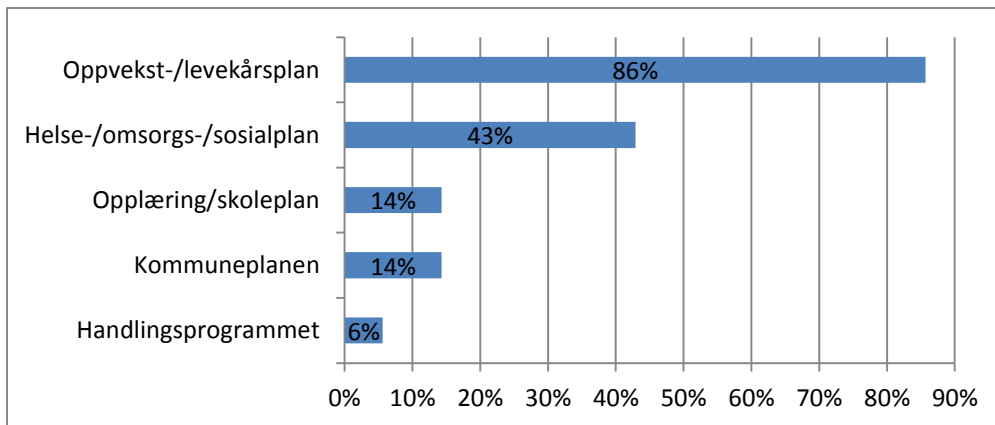
Figur 15. Hvilken status har Ungdata i kommunen?

Vi spurte også om målene for oppfølging av Ungdata-undersøkelsen er forankret i kommunens ordinære planarbeid. Her svarte 39 % ja, mens 39 % visste ikke og 22 % svarte nei. Det kan være det var for tidlig å spørre om dette, i og med at resultatene for undersøkelsen først kom i mai/juni 2016 og konferansen med fylkesrapporten fant sted i november 2016, ca. 2 måneder før denne undersøkelsen ble sendt ut.

Figur 16. Er målene for oppfølging av undersøkelsen forankret i kommunens ordinære planarbeid?

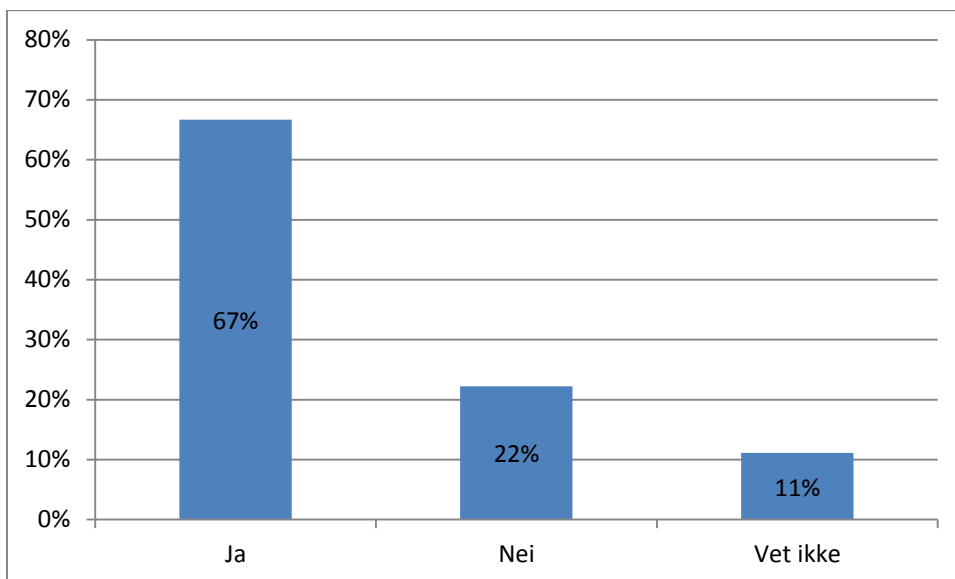
De som svarte at målene var forankret i kommunens ordinære planarbeid ble spurt om i hvilke(n) plan(er) de var forankret. Her svarer de fleste oppvekst-/levetårplan, etterfulgt av helse-/omsorgs-/sosialplan.

Figur 17. I hvilke(n) plan(er) er målene forankret?

Ungdomstiltak

Vi spurte også om resultatene fra Ungdata-undersøkelsen har ført til konkrete ungdomssatsninger eller andre nye tiltak i kommunen. 67 % svarer at resultatene har ført til konkrete ungdomssatsninger.

Figur 18. Har resultatene fra Ungdata-undersøkelsen ført til konkrete ungdomssatsninger eller andre nye tiltak i kommunen?

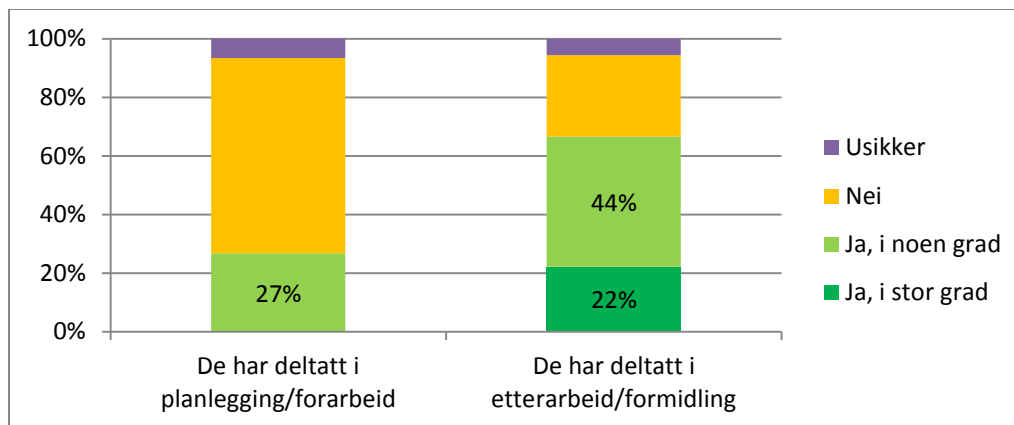
Vi spurte også om hvilke konkrete ungdomssatsninger eller tiltak det har ført til i et åpent spørsmål. 9 av koordinatorene svarte på dette.

- «En miljøterapeut er ansatt på hver skole for å styrke skolehelsetjenesten, tverrfaglige team er etablert på hver skole».
- «Fokus på sosial ulikhet, psykisk helse og deltagelse».
- «Fokus på ungdomsklubb, savnet aktivitet for ungdom».
- «Gratis fritidsaktiviteter. Vi jobber videre med resultatene».

- «Opprettelse av prosjektstilling. Utvidet spørreundersøkelse som er under utarbeiding av elevrådet på ungdomsskolen. Div. konkrete tiltak/satsinger».
- «Samarbeid med politikerne på hvordan vi skal jobbe med barn og unges psykiske helse. Diskutert ut fra resultatene».
- «Satsingsområder i forhold til SLT-arbeidet og ungdomsklubben».
- «Ungdom og alkohol; kjøring i ruset tilstand. Brukes i kommunens trafikksikkerhetsatsing».
- «Økt deltakelse fra Psykisk helse, rus og avhengighet inn i skolehelsetjenesten. Samarbeid med Ungdomsråd for å utvikle tiltak som treffer ungdom».

Ungdomsmedvirkning

Vi har også spurt om i hvilken grad ungdom har vært involvert i arbeidet med Ungdata-undersøkelsen før og etter gjennomføring. Vi finner at de i størst grad har vært involvert etter gjennomført undersøkelse. 66 % av koordinatorene svarer at ungdommene har deltatt i stor eller i noen grad i etterarbeidet/formidlingen.

Figur 19. I hvilken grad har ungdom i kommunen vært involvert i arbeidet med Ungdata-undersøkelsen?

Vi har ikke så mange svar på hvordan ungdommene har bidratt i forarbeidet, annet enn at noen har blitt invitert til å komme med innspill. Men det er en del kommentarer på hvordan ungdommene har deltatt i etterarbeidet/formidlingen. Mange referer til at ungdom deltok på fylkeskonferansen, hvor alle kommunene ble oppfordret til å invitere med to ungdommer hver. Mange har også hatt med ungdom i ulike typer forum hvor resultatene har blitt lagt fram og diskutert. Noen referer også til at ungdommene selv har vært i kontakt med media.

- «Ungdata har blitt lagt frem i Ungdomsråd. Skal legges frem i elevråd 2.2. Leder og nestleder skal være med i panel på temakveld om Ungdata, i tillegg skal de være med i kommunestyret når resultater skal legges frem der».
- «Temamøte med drøfting resultater».
- «Har vært med på planleggingsmøte om veien videre, samt på Ungdatakonferansen, og møte med elevråd».
- «Ungdomsrådet (2 representanter) deltok på konferansen».
- «Deltatt på konferansen + deltar på intern konferanse».

- «Presentasjon av resultat i Ungdomsrådet, med drøfting av resultat og innspill til satsingsområder. Elever fra ungdomsskolen deltok på konferansen Ung i Agder 2016. Leder og nestleder i Ungdomsrådet vil delta i styringsgruppe SLT for innspill til og drøfting av satsingsområder. Arbeidet følges opp i arbeid med kommunens planstrategi».
- «Resultatene er presentert i Barne- og ungdomsråd/ elevråd, og det er gjennomført prosesser (workshop). Flere BU har også presentert resultater, sine refleksjoner og synspunkt i f.h.t. tiltak for kommunestyret og for media».
- «Arbeidsmøter/tiltaksmøter. Gjennomføring. Utarbeide utvidet spørreundersøkelse».
- «Via Ungdomsrådet. De har brukt media, fått til samarbeid med kommunen».

Samarbeid med den sentrale arbeidsgruppen

Koordinatorerne ble også spurt om hvordan de opplevde samarbeidet med den sentrale arbeidsgruppen: «I Agder jobbet en sentral arbeidsgruppe, bestående av representanter fra Fylkeskommunen, KoRus, UiA og kommunene, med tilrettelegging av Ung i Agder 2016. Hvordan opplevde dere samarbeidet med denne gruppen?»

10 av koordinatorene svarte på dette spørsmålet

- «Bra».
- «Bra med regionalt samarbeid og koordinering! Samarbeidet var bra».
- «Bra! De var flinke til å gi ut informasjon».
- «De kommuniserte ut gjennom referat, men det var vanskelig å følge med».
- «Greit».
- «Helt ok».
- «Lite kontakt med oss».
- «Opplevde at gruppen var for ensrettet sammensatt og for "fjern" fra det utøvende nivå. Savnet bredere sammensetning av fagpersoner som også jobber direkte med ungdom og har som har dette perspektivet».
- «Orienterte oss underveis».
- «Tok tid å forstå hvem som hadde ansvar for hva... Ellers bra at man har dette samarbeidet på tvers».

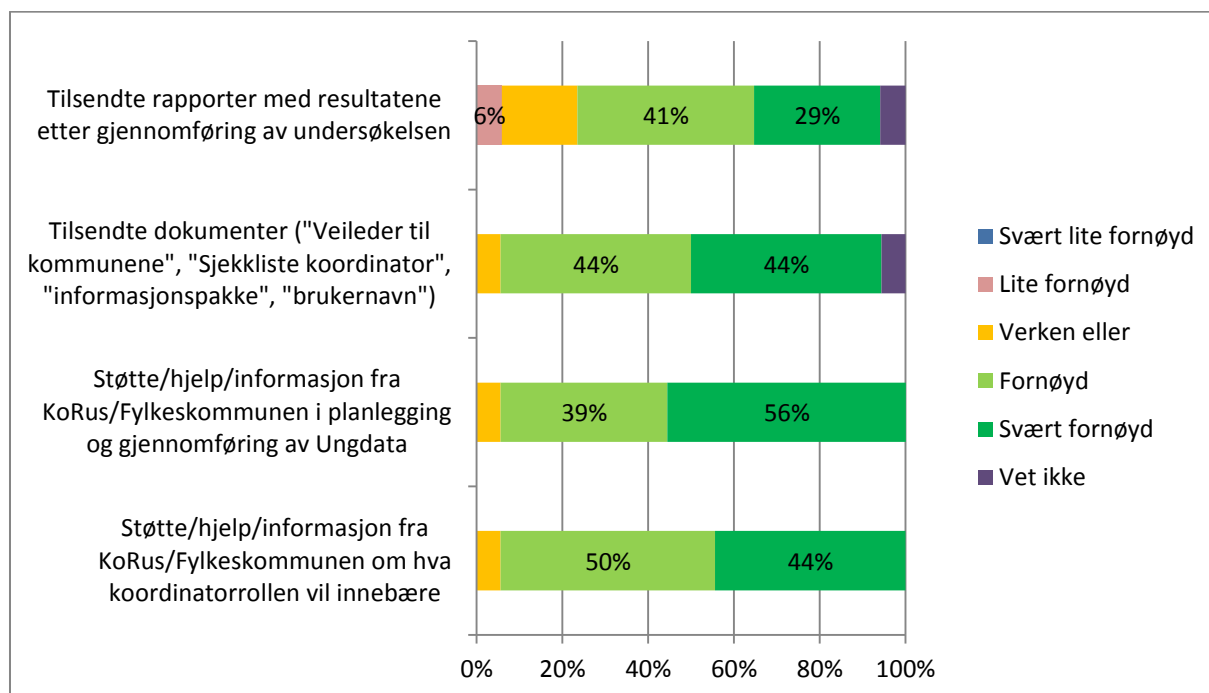
Vi spurte også i et åpent spørsmål om det var noe koordinatorene savnet: «Var det noe dere savnet fra oss i den sentrale arbeidsgruppa (Fylkeskommunen, KoRus, UiA, m.fl.) når det gjaldt oppfølging før undersøkelsen og underveis i undersøkelsen?»

6 svarte på dette spørsmålet, og av disse var det 2 som svarte nei. De resterende svarte dette under:

- «Hadde vært nyttig om en tidligere i prosessen hadde fått avklart ansvarsforhold mellom fylkeskommunen/VGS og kommunen, siden ansvar/organiseringen var annerledes i 2013».
- «Mer involvering».
- «Som sagt: Savnet tydelig konkretisering av "obligatorisk" innhold og mulige tilleggsmoduler».

- «Ville gjerne hatt resultater for knutepunktet samlet, slik at en lettere kunne sett endringen fra 2013 samlet».

Koordinatorerne ble også spurt om hvor fornøyd de som koordinatører var med den støtten de fikk i sitt arbeid. De aller fleste er fornøyd med støtte/hjelp/informasjon fra KoRus/fylkeskommunen om hva koordinatorrollen vil innebære (94 %). 95 % er også fornøyd med støtte/hjelp/informasjon fra KoRus/fylkeskommunen i planleggingen og gjennomføringen av Ungdata. Videre er 88 % fornøyd med det de har fått av tilsendt informasjon. Det færrest er fornøyd med, er tilsendte rapporter med resultatene etter gjennomføring av undersøkelsen. Her er 70 % fornøyd, 18 % verken fornøyd eller misfornøyd og 6 % lite fornøyd.

Figur 20. Hvor fornøyd er du som koordinator for Ungdata med følgende?

Vi spurte også om koordinatorerne hadde innspill til hva som kunne vært gjort annerledes.

- «Tilsendte dokumenter kunne vært sendt ut i forkant av oppstartsseminaret».
- «Når det blir stilt spørsmål som vil skape spesielt fokus/bekymring hadde det vært nyttig dersom kompetansesentrene hadde kommet med noe veiledning i forkant. Da tenker jeg spesielt på spørsmål som selvskading/selv mord. Her hadde det vært nyttig om vi før tallene ble offentliggjort, fikk noe veiledning på hvordan vi skulle forstå disse tallene, og hvordan legge dem fram».
- «Ønsker egne rapporter for kommunen slik vi fikk i 2014».
- «Som nevnt, mer koblede data».
- «Avtalen om når resultatene skulle være tilgjengelige for kommunen ble ikke holdt, derfor mistet vi muligheten til å følge opp egne planer for oppfølgingsarbeidet».
- «Rapportene kom senere enn forespeilet, og det var feil i flere av rapportene. Dette medførte utfordringer i f.h.t. tidspunkt (ferieavvikling)».
- «Tydeligere og mer konkret informasjon».

Vi spurte også om koordinatorene så for seg at kommunen hadde behov for bistand fra KoRus, Fylkeskommunen, Fylkesmannen eller andre eksterne aktører med tanke på hvordan de skal jobbe videre med resultatene fra Ungdata. Her kom det noen innspill.

- «Kan ha behov for foredrag på work-shop!»
- «Presentasjon av undersøkelsen lokalt hadde vært ønskelig, det er en stor og omfattende undersøkelse som gjerne kan presenteres av "de som kan det"».
- «Jeg kunne ønske meg en representant som kunne delta i kommunal workshop i etterkant av at vi fikk resultatene, da kunne man fått til en hel dag der både ansatte i kommunen og representanter fra ungdommene kunne delta. Dette kunne da vært 1. ledd i systematisk etterarbeid».
- «Dersom det etterspørres sammenhenger i resultatene som vi ikke selv har anledning til å sammenstille, så hadde analysehjelp vært viktig».
- «Ønskelig å få resultat for videregående skole på avdelingsnivå, gjelder nøkkeltall VGS».
- «Bistand til gjennomgang i kommunen. Mulige "kryssundersøkelser" av forskjellige parametere».

Til sist stilte vi spørsmål om hva som var det viktigste utbytte kommunen hadde av denne undersøkelsen.

- «Fokus på ungdom; levekår, psykisk helse. Viktig dokumentasjon i forhold til politikere og kommuneledelse».
- «Fått et omfattende statistikkgrunnlag for ungdomslevkår i kommunene. Godt bidrag til oversiktsarbeidet for folkehelsearbeidet».
- «Vi ser hvor våre utfordringer ligger og blir gjort oppmerksom på problemområder».
- «Kartlegging».
- «Kartlegging og oversikt over områder kommunen må ta tak i».
- «Viktig i forhold til folkehelseoversikt, forebygging - underbygger argumentasjon for det vi allerede gjør, og sette fokus på nye områder. I forbindelse med søknad om midler».
- «Undersøkelsen forteller jo generelt at ungdommen har det bra og klarer seg godt. Viktig å fremheve det som er helsefremmende/beskyttende faktorer».
- «At fagpersonene ved KoRus peker på sammenhengene og utfordringene, f.eks. sammenhengen sosial ulikhet, psykisk helse og deltagelse. Dette var svært nyttig».
- «Lokale data er mye mer verd enn nasjonale data overfor politikerne».
- «Kunnskapen om ungdommenes egenopplevde levekår og sosiale liv også utenfor skolens område».
- «Kartlegging og oversiktsarbeid i kommunen».
- «Mulighet for sammenligning av resultater over tid med bakgrunn i at kommunen har gjennomført Ungdata i 2012-2014-2016. Indikator i folkehelsearbeidet, og kommunens oversiktsdokument, samt SLT-arbeidet».
- Undersøkelsen gir kommunene et "bilde/ øyeblikksbilde" på hvordan ungdommen opplever å ha det. Sammenlikning fra tidligere undersøkelse, som da kan gi indikasjoner på om igangsatte tiltak blant annet har hatt effekt. Elevprosesser, som er viktige i f.h.t. å synliggjøre deres medvirkning i f.h.t. utvikling og planlegging av tiltak».

- «Vi får et unikt innblikk i hvordan ungdommene våre har det. Ser gjennom dette hva som må jobbes med og hva vi kan forebygge. Et godt hjelpemiddel/informasjon inn i oversiktsarbeidet».
- «Se hvor skoen trykker, hvor vi må sette inn ekstra trykk, og se hva som er bra for å kunne bygge videre på det».

Oppsummering og videre arbeid med Ungdata i Agder

Når det gjelder de seminarne vi har arrangert i forkant av gjennomføringen av Ungdata, gir koordinatorene litt blandet tilbakemelding om nytten av disse.

Kommunene har i stor grad selv formidlet resultatene fra Ungdata internt i egen kommune. Det flest har gjort er å formidle resultatene til ulike utvalg i kommunene (81 %). Mange har også formidlet resultatene til politi/politiråd/SLT (69 %) og til kommunestyret/bystyret (69 %), og til ansatte på skolene (63 %) og til media (56 %). I tillegg er resultatene formidlet på flere andre måter, og de vil sannsynligvis også brukes inn i ulike oversiktsdokument og planverk i tiden som kommer.

Vi har også spurt hvilke tall den enkelte koordinator mener det er viktigst å kunne sammenligne Ungdata-tall fra egen kommune med. Her ser vi at de aller fleste mener det viktigste er tidligere tall fra egen kommune. Dette etterfølges av tall fra nabokommuner.

Vi spurte om hvordan den enkelte koordinator opplevde at det var for egen kommune at Agder gjennomførte Ungdata koordinert for alle kommunene, inkludert de videregående skolene, som en fylkesundersøkelse. 56 % opplevde dette som svært nyttig, og 39 % som ganske nyttig. Det som ble trukket fram som positivt var at undersøkelsen fikk større tyngde og ble ansett som viktigere når hele fylket er med. Det gir også et bredt sammenligningsgrunnlag.

KoRus skrev en fylkesrapport i forbindelse med Ung i Agder 2016. 44 % opplevde denne som svært nyttig, og 44 % opplevde den som ganske nyttig. Det som framheves som positivt er presentasjon av nøkkeltall, sammen med en skriftlig utredning. Men det som etterlyses er flere analyser, og ønsker om rapporter ned på regionalt/kommunalt nivå.

Kjennskapen til Ungdata i kommunene virker å være stor. 100 % mener at Ungdata i stor eller i svært stor grad oppfattes som et viktig kunnskapsgrunnlag for kommunens folkehelsearbeid. 95 % mener at Ungdata i stor eller i svært stor grad er kjent i kommunen. 94 % mener at Ungdata i stor eller i svært stor grad oppfattes som å være nyttig for oversiktsarbeidet i kommunen. 89 % mener at Ungdata har status blant kommunale ledere.

67 % av respondentene har svart at resultatene fra Ungdata-undersøkelsen har ført til konkrete ungdomssatsninger eller andre nye tiltak i kommunen. Dette er tiltak som bl.a. styrking av miljøarbeidertjenesten ved skolen, fokus på sosial ulikhet, psykisk helse og deltagelse, styrking av fritidsaktiviteter og ungdomsklubber og fokus på kjøring i beruset tilstand.

Når det gjelder ungdomsmedvirkning, finner vi at ungdommene i størst grad har vært involvert etter gjennomført undersøkelse. Her svarer 66 % av koordinatorene at ungdommene har deltatt i

etterarbeidet i stor eller i noen grad. Mange referer til at ungdom deltok på fylkeskonferansen, hvor alle kommunene ble oppfordret til å invitere med to ungdommer hver. Mange har også hatt med ungdom i ulike typer forum hvor resultatene har blitt lagt fram og diskutert. Noen referer også til at ungdommene selv har vært i kontakt med media.

Koordinatorerne ble spurt om hvor fornøyd de var med den støtten de fikk fra sentrale samarbeidspartnere i sitt arbeid. De aller fleste er fornøyd med støtte/hjelp/informasjon fra KoRus/fylkeskommunen om hva koordinatorrollen vil innebære (94 %). 95 % er også fornøyd med støtte/hjelp/informasjon fra KoRus/fylkeskommunen i planleggingen og gjennomføringen av Ungdata. Videre er 88 % fornøyd med det de har fått av tilsendt informasjon. Det færrest er fornøyd med, er tilsendte rapporter med resultatene etter gjennomføring av undersøkelsen. Her er 70 % fornøyd, 18 % verken fornøyd eller misfornøyd og 6 % lite fornøyd.

Koordinatorerne savnet enda mer informasjon om prosessen – og tydeligere beskrivelse av ansvarsfordeling. Det er også ønske om mer tolkning av dataene, og også egne kommunale eller regionale rapporter. Videre nevner en del koordinatører på at rapportene kom seinere enn de var forespeilet. Dette skyldes tekniske feil hos leverandøren Rambøll, og gjorde at en del kommuner ikke fikk fulgt opp de planene de hadde når det gjaldt oppfølgingsarbeidet.

Når det gjelder hva som var det viktigste utbyttet av undersøkelsen, framheves at den gir en viktig dokumentasjon, og et omfattende statistikkgrunnlag, som bidrag til oversiktsarbeidet i kommunen. Den har satt fokus på ungdom, levekår og psykisk helse. Det blir også framhevet at lokale data er mye mer verd enn nasjonale data overfor politikerne. Muligheten for sammenligning med tidligere tall framheves også som viktig.

Etter planen skal Ung i Agder gjennomføres på nytt våren 2019. Arbeidet med planleggingen av den undersøkelsen vil starte i 2018, og det er sannsynlig at KoRus-Sør, fylkeskommunene i Aust- og Vest-Agder, Fylkesmannen i Agder, UiA og kommunene vil samarbeide om gjennomføring.

Nå som alle kommunene i Agder har gjennomført Ungdata, kommer vi sannsynligvis til kun å holde en samling for kommunene i forkant av neste undersøkelse. Denne vil komme ca. 3-4 måneder før gjennomføring.

Vi vil fortsette med å anbefale kommunene å ha en tverrsektoriell arbeidsgruppe både i forkant og i etterkant av gjennomføringen av Ungdata-undersøkelsen, og vi vil oppfordre og legge til rette for at kommunene selv bruker ungdom aktivt med i både planleggingen og etterarbeidet av Ungdata-undersøkelsen.

Når det gjelder oppfølging av undersøkelsen kommer det fram at det er et ønske om å få en større forståelse av hva tallene betyr. Vi fant også at noe av det etterarbeidet KoRus m.fl. kan bistå med, ikke har nådd fram til koordinatorerne i tilstrekkelig grad. Blant annet ga en del koordinatører tilbakemelding om at de skulle ønske KoRus kunne komme ut til kommunene for å presentere de kommunale resultatene. Dette er et tilbud som fortsatt finnes, og som er forsøkt formidlet, bl.a. på konferansen. Men det er ting som tyder på at vi bør bli flinkere til å formidle hva vi kan bidra med etter gjennomført undersøkelse.